

NOVES ESPÈCIES PER L'AVIFAUNA BAGENCA

Recollim en aquestes notes els registres d'ocells citats per primera vegada a l'àmbit de la comarca de Bages, tot prenent com a referència el nostre article anterior (BORRÀS, 1980). El llistat incloïa cent norant-quatre espècies al qual se li han d'afegir quatre més que figuren a les notes del final: l'Oca (*Anser anser*), la Terratitona (*Calidris minuta*), el Gaig blau (*Coracias garrulus*) i la Merla de cua blanca a "Pairola" (*Oenanthe leucura*). La llista de partida era, doncs, de cent norantavuit.

Les citacions que motiven la present nota s'han efectuat en el període que va de l'estiu de 1980 a la primavera de 1981, és a dir en els aspectes serotinal, autumnal, pre-vernal i vernal. La majoria de les cites que recollim corresponen a dades provinents del treball de camp en el decurs de les periòdiques prospeccions que duem a terme per la setena regió. En un parell d'ocasions hem cregut adient donar referències, de les esmentades espècies, obtingudes prop dels límits comarcals (a l'Anoia i Baix Berguedà).

En total inclourem nou espècies noves, amb la qual cosa el nombre d'ocells citats a la comarca és de dos-cents set. Només farem referència a set d'aquestes nou, puix que el Falcó camarroig (*Falco vespertinus* Linnaeus 1766) i el Pòlit cantaire (*Numenius phaeopus* Linnaeus 1758), figuren en sengles notes a part en la mateixa ACTA. Cinc d'aquestes espècies són no passeriformes (Podicipediformes, Pelacaniformes i Charadriiformes) i dues Passeriformes (*F. Motacillidae* i *F. Remizidae*). Tret del Teixidor cap de les restants espècies és reproductora, éssent ocells de pas, hivernants o divagants excepcionals com la Piula, excepcional als Països Catalans. Cal assenyalar també que la majoria, cinc de les set espècies, són vinculades als medis aquàtics, malgrat que aquests estiguin tan poc representats al Bages (excepció feta dels corrents fluvials), la qual cosa referma una vegada més les peculiaritats migratòries de la comarca com a zona de pas donat la seva estratègica ubicació i la particular orientació de la xarxa hidrogràfica (més referències a BORRÀS *et al* 1977 i BORRÀS, ob cit). Seguirem els criteris de nomenclatura i ordenació sistemàtica de VOOUS, (1973, 77).

Podiceps nigricollis Brehm 1831, **CABUSSÓ COLL-NEGRE.**

L'única citació de la qual disposem correspon a un exemplar solitari observat el migdia del 2.12.81 a l'estany de l'Agulla. L'animal es mostrà molt confiat durant el període que va durar l'observació. Posat prop d'ell hi havia una gavina (*Larus ridibundus*). Observacions de cabussos sense poder determinar l'espècie les havíem efectuat a finals d'estiu i tardor dels anys 1976 al 1979 en el mateix indret, éssent molt probable que algunes d'elles fossin de l'esmentada espècie.

Podiceps cristatus (Linnaeus) 1758, **CABUSSÓ EMPLOMALLAT.**

D'aquesta espècie no en teníem cap notícia malgrat les prospeccions efectuades pels cursos fluvials i embassament de Sant Ponç en els darrers anys. Tampoc ha estat citada al Solsonès (CODINA i PARRAMON, 1969). La primera observació la vàrem fer a l'estany de l'Agulla el 8.01.81, corresponent a un exemplar solitari que nedava i es cabussava tranquil·lament. L'endemà romanqué a l'estanyol, que fou quan l'observà M. Vilarmau (com. per.). Darrerament l'hem observat altre

cop en l'esmentat estany, en pas prenupcial el 19.04.81. Igualment es tractava d'un ocell solitari. Aquesta darrera cita la vam efectuar a la tarda, període en el qual, independentment, l'observà B. Soler (com. per.).

Phalacrocorax carbo (Linnaeus) 1758, **CORB MARÍ.**

Aquest pelacaniforme ens ha sorprès amb la seva presència a dues localitats de la comarca. Es tracta d'un migrant europeu, propi de les costes i maresmes, que ens visita a l'hivern i apareix esporàdicament a les terres de l'interior. La primera cita la vàrem fer a l'estany de l'Agulla en companyia de S. Ruiz i J. Carrillo al matí del 25.10.80. Es tractava d'un ocell solitari que nedava al centre de l'estany on va ésser fotografiat. La segona observació la tenim prop dels límits comarcals, a l'embassament de St. Ponç. Localitzàrem, amb D. Camps, un exemplar posat sobre uns rocs que sobresortien de les aigües de la riba esquerra del pantà. Això passava el 21.11.80, és a dir les dues cites corresponen a exemplars en trànsit migratori.

Pluvialis apricaria (Linnaeus) 1758, **DAUDADA**

Per dues ocasions el febrer de 1980 vàrem observar de lluny unes limícoles barrejades entre un estol de fredelugues (*Vanellus vanellus*) que no vam poder identificar amb seguretat però que es podrien tractar d'individus d'aquesta espècie. La primera cita confirmada d'aquest hivernant nòrdic correspon a l'observació de 6 exemplars en el terme d'Artés, pasturant en uns conreus prop d'un ramat de fredelugues. La citació la vam fer juntament amb B. Soler. L'espècie romangué en aquell indret tot el desembre, essent observats generalment prop de les fredelugues o barrejats amb elles, bé que sempre es mantenien units bo i fugint plegats quan eren alertats. El nombre d'ocells observats en aquest mes oscil·là entre 5 i 8. El 3.01.81 encara vam observar un estol de 5 que probablement seria el mateix que controlàvem des de finals de desembre.

El mes de febrer va ésser negatiu en la prospecció de l'espècie, que va tornar a reaparèixer l'1.03.81. Aquesta és la dada que tenim de més nombre d'exemplars observats, concretament 30. Les daurades estaven barrejades enmig d'un estol de 200 *Vanellus*. Tot això passava a Cabrianes, prop de la Gavarresa. L'última referència data del 8.03.81, quan vam observar un esbart de 8 exemplars al terme de Santpedor.

Lymnocryptes minimus (Brünn) 1764, **BECADELL SORD.**

L'única dada de camp que tenim és d'un exemplar observat el 14.12.80 a la riera Gavarresa, en el terme d'Artés. L'aixecàrem dues vegades per tal de cerciorar-nos que es tractava del Becadell sord, i alçà el vol en companyia de dos becadells (*Gallinago gallinago*). Probablement ha passat desapercebut en anteriors prospeccions, barrejat entre els becadells, que hi són molt freqüents en pas i en hivernada. En J. Oliveres ens referí captures que ell ha efectuat en el decurs dels darrers vuit anys a les ribes del riu d'Or, Gavarresa i Llobregat, mostrant-nos un exemplar naturalitzat de la seva col·lecció.

Paral·lelament, J. Simón, ens mostrà un altre exemplar de col·lecció que fou caçat a la riera d'Olván (terme de Gironella, baix Berguedà) a l'hivern de 1980, comentant-nos que no era pas un ocell freqüent en aquelles contrades.

Anthus novaeseelandiae (J.F. Gmelin) 1789, **PIULA.**

Rar motacíl·lid d'origen asiàtic que hom considera accidental o molt escàs a la Península Ibèrica, àdhuc als Països Catalans. Malgrat això s'ha citat al Penedès (MESTRE, 1978). Vàrem tenir l'oportunitat d'observar-ne un d'engabiàt en una tenda de Manresa. Per tal de cerciorar-nos que es tractava d'una piula, vàrem tenir-lo a la mà i el classificàrem amb l'ajuda de guies i manuals com el SVENSSON, 1975. L'única informació de la qual disposem és que va ésser capturat per un ocellaire amb xarxa de terra durant l'hivern 79/80, sense poder precisar la localitat exacta (rodalies de Manresa) ni el biòtop.

Remiz pendulinus (Linnaeus) 1785, **TEIXIDOR**.

En una nota en premsa (BORRÀS, 1981) recollim totes les dades que ens ha estat possible obtenir pel que fa a la colonització de l'Altiplà central, via la conca sud del Llobregat en pas pel Bages. Per a més dades us referim a l'esmentada nota. Només comentarem ací, unes citacions que hem tret darrerament i que no figuren en el treball esmentat suara.

El Teixidor es reproduïx des de fa uns quinze anys a la riba del riu Llobregós, afluent del Segre, penetrant força cap a l'interior, concretament fins a Torà i Castellfollit de Riubregós (Anoia), on hem trobat els seus característics nius, bastits principalment en àlbers (*Populus alba*). Resulta evident que aquesta penetració vers l'altiplà central es duu a terme a partir de la ja coneguda població occidental, citada fa temps per altres autors. A la comarca la presència de *Remiz* estava constatada només als marges del riu Anoia, al sud-est de la nostra localitat (MESTRE, ob cit).

BIBLIOGRAFIA

- BORRÀS, A. *et al.*, 1977. Sobre fenologia, status y distribución de Accipitriformes (aves) en la provincia de Barcelona. *Misc. Zool.* 4 (1): 265-269.
- BORRÀS, A., 1980. Els ocells de la comarca de Bages in *El Bages*: 203-276. Montblanc-Martin.
- BORRÀS, A., 1981. (en premsa) *Primeres dades sobre la presència de Remiz pendulinus (L.) 1758 a l'Altiplà central (Conca del Llobregat)*. Comunicació presentada a la XXVI Assemblea intercomarcal d'estudiosos a Manresa, Octubre 1981.
- CODINA, F. & PARRAMON, J., 1969. Notas ornitológicas de la comarca del Solsonés (prov. de Lérida). *Misc. Zool.* 2(4): 51-67.
- MESTRE RAVENTÓS, P., 1978. Ocells del Penedès. Miscel·lània Penedesenca: 119-154.
- SVENSSON, L., 1975. *Identification guide to european Passerines*. Natur-historiska Riksmuseet, Stockholm.
- VOOUS, K. H., 1973. List of Recent Holartic Bird Species. Non Passerines. *Ibis*, 115: 612-638.
- VOOUS, K. H., 1977. List of Recent Holartic Bird Species. Rosserines. *Ibis*, 119: 224-250.
- VOOUS, K.H., 1977. List of Recent Holartic Bird Species. Paserines (conclusion). *Ibis*, 119: 376-406.

ANTONI BORRÀS i HOSTA

Grup Autònom de Manresa de la ICHN
Universitat Politècnica. Bases de Manresa.